

ಯಂತ್ರ ನಾಗರಿಕತೆ

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಯಂತ್ರ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಯಂತ್ರಗಳಿಲ್ಲದ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಷ್ಟು ಯಂತ್ರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಯಂತ್ರಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ; ಹಾಗೆಯೇ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ, ವೈದ್ಯಕೀಯ- ಇಂಥ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದಾಗುವ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ಯಂತ್ರಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವನ್ನಿಸುವಂತಾಗಿರುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ದೌರ್ಬಲ್ಯದ ಸಂಕೇತವನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಖ ಜೀವನದ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದರನ್ನೇರಿ ಹೊರಟಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ವರವಾಗಿರುವ ತನ್ನ ದೇಹಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರುಪಯೋಗ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕು ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಆತ್ಮರೈ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಾಚಿಕೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಗಮನಿಸೋಣ; ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಿನ ಉಪಾಹಾರಕ್ಕೆ ದೋಸೆಯೋ, ಇಡಿಯೋ ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ರುಬ್ಬುವ ಯಂತ್ರದ ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಈಗೀಗ ನಗರದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಲಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ರುಬ್ಬುವ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಾಳ್ಮೆ ವ್ಯವಧಾನಗಳಿರುವ ಜನಗಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಗರವಾಸಿಗಳ ಅನುಭವ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿತಿವಂತರ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಷಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳದೇ ದರ್ಬಾರು. ಕಸಗುಡಿಸಲು ಯಂತ್ರ, ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯಲು ಯಂತ್ರ, ನೀರೆತ್ತಲು ಯಂತ್ರ- ಹೀಗೆ ಗೃಹ ಕೃತ್ಯದ ಬಹಳಷ್ಟು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಯಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೈ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಯಂತ್ರಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋದರೆ, ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಲಯದಲ್ಲಿ

ಏರುಪೇರಾಗುತ್ತದೆ; ನಾವು ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರೂ ಕೃಷಿಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಈಗೀಗ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಶರಣಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲು, ಕಳೆ ಕೀಳಲು, ಬೀಜ ಬಿತ್ತಲು, ಪೈರು ಕಟಾವು ಮಾಡಲು ಯಂತ್ರಗಳು ಬಂದು, ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ದುಡಿಮೆಯಿಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಸಂತೋಷಗಳು ಮರೆಯಾಗುವಂತಾಗಿದೆ. ರೈತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು ಮರೆಯಾಗಿ, ಯಂತ್ರ ಚಾಲಿತ ವಾಹನಗಳು ಬಂದಿವೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಂತೂ ಇಂಥ ವಾಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಯಂತ್ರಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ಸೇವಕರಾಗಿಲ್ಲ; ಮನುಷ್ಯರೇ ಯಂತ್ರಗಳ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಂತ್ರಗಳ ವಿಪರೀತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವು ಮಾನವ ಪರಿಶ್ರಮದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಬಿಡಬಾರದು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ಯಂತ್ರಗಳಿಂದಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಅಲಸಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ, ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾಗುತ್ತಾನೆ, ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಆರೋಗ್ಯ ಲಾಭವಾಗಲೀ, ಮಾನಸಿಕ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಾಗಲೀ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ನಾವು ದ್ವಿಚಕ್ರವಾಹನಗಳನ್ನೋ, ಆಟೋರಿಕ್ಷಾಗಳನ್ನೋ, ಕಾರುಗಳನ್ನೋ ಬಳಸಲು ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. ಹತ್ತೋ ಇಪ್ಪತ್ತೋ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಬೇಕಾದರೂ ಲಿಫ್ಟ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತೇವೆ, ಹೀಗೆ ಶರೀರ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೇ ಬದುಕುವುದರಿಂದಾಗಿ ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು- ಎರಡೂ ಜಡವಾಗುತ್ತವೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಹಲವು ಬಗೆಯ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಯಂತ್ರಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಎಂಬ ಅಮೂಲ್ಯ ಗುಣ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ, ಸಮುದಾಯದ ಜನರಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಯಂತ್ರಗಳಿಂದಾಗಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ದುಡಿಯುವಾಗ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವ, ಸ್ಪಂದನ ಶೀಲತೆ, ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿ- ಇಂಥವೆಲ್ಲವೂ ಯಂತ್ರ ರಾಕ್ಷಸನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಹೆದರಿ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಯಂತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಕೂಡಾ ನಿರ್ಭಾವುಕನಾದ 'ಯಂತ್ರ ಮಾನವ'ನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!

■ ವೈನತೇಯ

ಮಾತೇ ಮತ್ತು

★ ಕಲೆಯು ಜೀವನದ ಶೃಂಗಾರ; ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಂಗಾರ.
-ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ

★ ಕವಿಗಳಾಗುವ ಶಾಪ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು ಮಾನವಕೋಟಿಯ ಅದೃಷ್ಟ.
-ಫ್ರಾಂಕ್ ಫರ್ಲ್ಡಮೂರ್

★ ಮಾನವ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಹೊಡೆದೆಬ್ಬಿಸಬಲ್ಲವನೇ ಕವಿ.
-ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ

★ ಕಲಿಯುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇರುವಲ್ಲಿ ವಾದವಿವಾದ, ಬರವಣಿಗೆ, ವಿವಿಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಹಜ. ಒಳ್ಳೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದರೆ ಅದು ಸೃಷ್ಟಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ 'ತಿಳುವಳಿಕೆ'.
-ಜಾನ್ ಮಿಲ್ಟನ್

★ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ನಿನ್ನ ಗುಲಾಮ; ರಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನ.
-ಅರಬ್ ಗಾದೆ

★ ಕಟ್ಟುವರೆಲ್ಲಾ ಕವಿಗಳಲ್ಲ; ಹುಟ್ಟುವರೆಲ್ಲಾ ಭವಿಗಳಲ್ಲ.
-ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ

★ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ; ಕಲಿಯುವಾಗಿನ ಆತಂಕ, ಭಯ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ.
-ಸೈನ್ಸ್ ರ್ ಜಾನ್ಸನ್

★ ನಾವು ಯಾರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವೆವೋ ಅವರಿಂದಲೇ ನಾವು ಕಲಿಯುವುದು.
-ಗಯಟಿ

★ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಅಂತಸ್ತು, ಜಾತಿಯಿಂದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗುವಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ- ಅಂತಸ್ತು, ಜಾತಿ ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ.
-ಅನುಭವಾವ್ಯಾಕೃತ

★ ಹುಡುಗನಿಗೆ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತೇವೆ; ಓಡುವುದನ್ನು ಅವನೇ ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ.
-ಎಮರ್‌ಸನ್

★ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ವ್ಯರ್ಥ ಶ್ರಮ; ಕಲಿಯದೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿ.
-ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷಿಯಸ್

★ ನಿನಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಕಲಿಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿದಿದೆ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ.
-ಎಚ್.ಬಿ.ಆಡರ್ಸ್

★ ಕೆಲವಂ ಬಲ್ಲವರಿಂದ ಕಲ್ಪು, ಕೆಲವಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಕೇಳುತಂ, ಕೆಲವಂ ಸಜ್ಜನ ಸಂಗದಿಂದಲರಿಯಲ್ ಸರ್ವಜ್ಞನಷ್ಟ ನರನಂ.
-ಪಾಲ್ಯೂರಿಕಿ ಸೋಮನಾಥ

★ ಅರ್ಥ ಕಲಿತವನಿಗೆ ಅಬ್ಬರ ಹೆಚ್ಚು.
-ಗಾದೆ

★ ಕಷ್ಟಗಳು ಚಾಕುವಿನಂತೆ; ಹಿಡಿ ಹಿಡಿದರೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ, ಕೊನೆ ಹಿಡಿದರೆ ಕೈ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತವೆ.
-ಜೇಮ್ಸ್ ರಸೆಲ್ ಲೋವೆಲ್